

अध्याय 5 : सदाचारः

प्रश्न 1:

सर्वान् श्लोकान् सस्वरं गायत।

उत्तर 1:

स्वयं सभी श्लोकों को गाएँ।

प्रश्न 2:

उपयुक्तकथनानां समक्षम् 'आम्' अनुपयुक्तकथनानां समक्षं 'न' इति लिखत-

- (क) प्रातः काले ईश्वरं स्मरेत्।
- (ख) अनृतं ब्रूयात्।
- (ग) मनसा श्रेष्ठजनं सेवेत।
- (घ) मित्रेण कलहं कृत्वा जनः सुखी भवति।
- (ङ) श्वः कार्यम् अद्य कुर्वीत।

उत्तर 2:

- (क) प्रातः काले ईश्वरं स्मरेत्।
- (ख) अनृतं ब्रूयात्।
- (ग) मनसा श्रेष्ठजनं सेवेत।
- (घ) मित्रेण कलहं कृत्वा जनः सुखी भवति।
- (ङ) श्वः कार्यम् अद्य कुर्वीत।

आम्
न
आम्
न
आम्

प्रश्न 3:

एकपदेन उत्तरत-

- (क) कः न प्रतीक्षते?
- (ख) सत्यता कदा व्यवहारे स्यात्?
- (ग) किं ब्रूयात्?
- (घ) केन सह कलहं कृत्वा नरः सुखी न भवेत्?
- (ङ) कः महारिपुः अस्माकं शरीरे तिष्ठति?

उत्तर 3:

(क) मृत्युः (ख) औदार्यम् (ग) सत्यम् (घ) मित्रेण (ङ) आलस्यं

प्रश्न 4:

रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

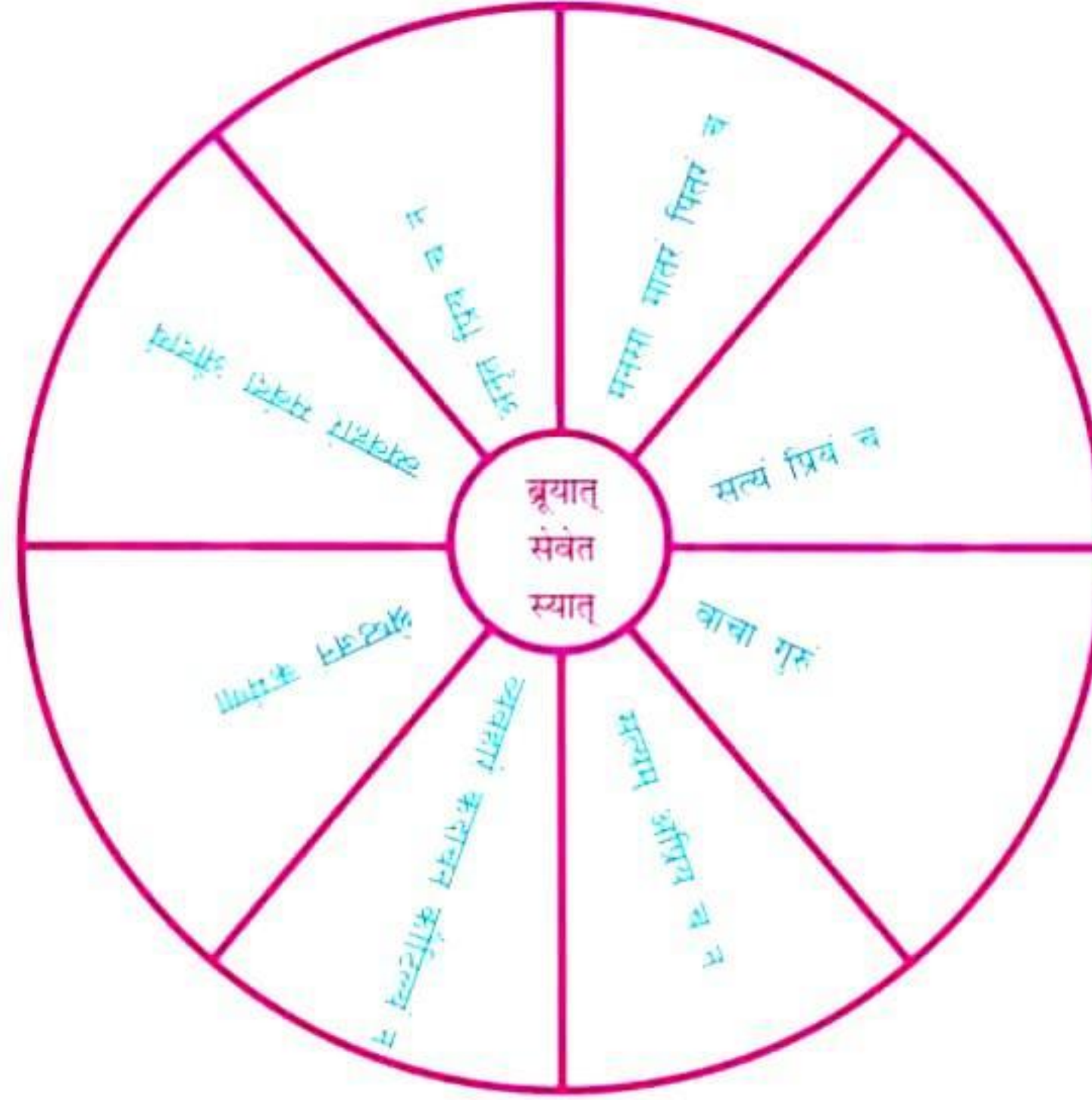
- (क) मृत्युः न प्रतीक्षते।
- (ख) कलहं कृत्वा नरः दुःखी भवति।
- (ग) पितरं कर्मणा सेवेत।
- (घ) व्यवहारे मृदुता श्रेयसी।
- (ङ) सर्वदा व्यवहारे ऋजुता विधेया।

उत्तर 4:

- (क) कः न प्रतीक्षते?
- (ख) किम् कृत्वा नरः दुःखी भवति?
- (ग) कम् कर्मणा सेवेत?
- (घ) व्यवहारे का श्रेयसी?
- (ङ) कदा व्यवहारे ऋजुता विधेया?

प्रश्न 5:

प्रश्नमध्ये त्रीणि क्रियापदानि सन्ति। तानि प्रयुज्य सार्थक-वाक्यानि रचयत-

- (क) (ख)
 (ग) (घ)
 (ङ) (च)
 (छ) (ज)

उत्तर 5:

- (क) सत्यं प्रियं च ब्रूयात्। (ख) सत्यम् अप्रियं च न ब्रूयात्।
 (ग) अनृतं प्रियं च न स्यात्। (घ) व्यवहारे कदाचन कौटिल्यं न स्यात्।
 (ङ) व्यवहारे सर्वदा औदार्यं स्यात्। (च) वाचा गुरुं सेवेत।
 (छ) श्रेष्ठजनं कर्मणा सेवेत। (ज) मनसा मातरं पितरं च सेवेत।

प्रश्न 6:

मञ्जूषातः अव्ययपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

तथा न कदाचन सदा च अपि

- (क) भक्तः ईश्वरं स्मरति।
 (ख) असत्यं वक्तव्यम्।
 (ग) प्रियं सत्यं वदेत्।
 (घ) लता मेधा विद्यालयं गच्छतः।
 (ङ) कुशली भवान्?
 (च) महात्मागान्धी अहिंसां न अत्यजत्।

उत्तर 6:

- (क) भक्तः **सदा** ईश्वरं स्मरति।
 (ख) असत्यं **न** वक्तव्यम्।
 (ग) प्रियं **तथा** सत्यं वदेत्।
 (घ) लता मेधा **च** विद्यालयं गच्छतः।
 (ङ) **अपि** कुशली भवान्?
 (च) महात्मागान्धी **कदाचन** अहिंसां न अत्यजत्।

प्रश्न 7:

चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः पदानि च प्रयुज्य वाक्यानि रचयत-

लिखति	कक्षायाम्	श्यामपट्टे	लिखन्ति	सः	पुस्तिकायाम्
शिक्षकः	छात्राः	उत्तराणि	प्रश्नम्	ते	

.....

.....

.....

.....

उत्तर 7:

- (क) छात्राः कक्षायाम् संस्कृतं पठन्ति।
- (ख) शिक्षकः श्यामपट्टे प्रश्नम् लिखति।
- (ग) ते प्रत्येक प्रश्नम् ध्यानेन पठन्ति
- (घ) तदा ते उत्तराणि लिखन्ति।